

**Smart Specialisering RV:
Hållbara systemlösningar
med sol i centrum**

**Förstudie ERUF:
Utveckla hållbart
energisystem i Värmland
genom smarta nät**

Energisituationen i Värmland – behov av lokalt energiledarskap!

Magnus Nilsson

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

CV/PV Magnus Nilsson

- 2005-2010 REC
  - Expansion ScanModule Glava 2005-2008 150MW
  - Factory Singapore 2008-2011 722MW
- Glava Energy Center 2011-

SMART SPECIALICERING

Vad händer

Flygskam

Klimatneutral

Minska klimatpåverkan

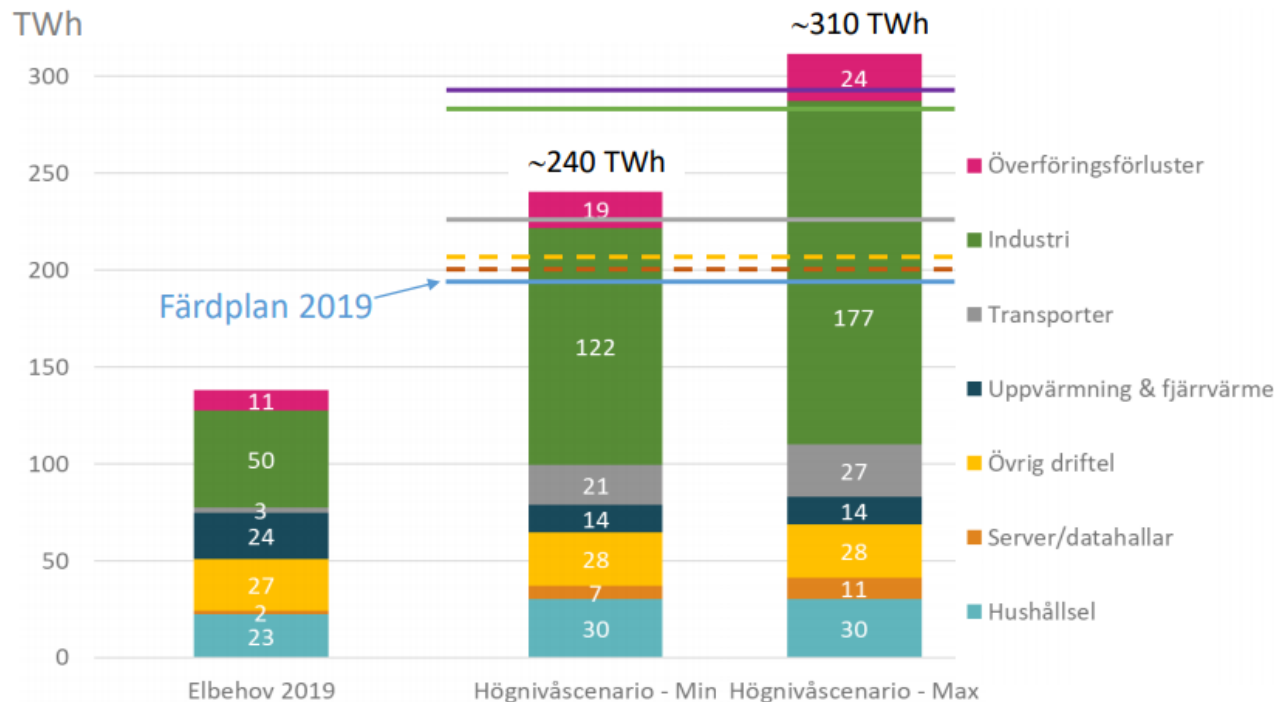

Klimatpositiv

CO2-avtryck

VW
IKEA
Apple

Högnivåscenario – Elbehov per sektor 2045

Några jämförelser:

SvK, 2021: ca 290 TWh (ett scenario av flera, prel.)

EM, 2021: 225 TWh (ett scenario av flera)

WSP, 2021: 275 TWh

IVA, 2019: 205 TWh (exkl. överf.förluster)

SvN, 2020: 200 TWh (exkl. överf.förluster)

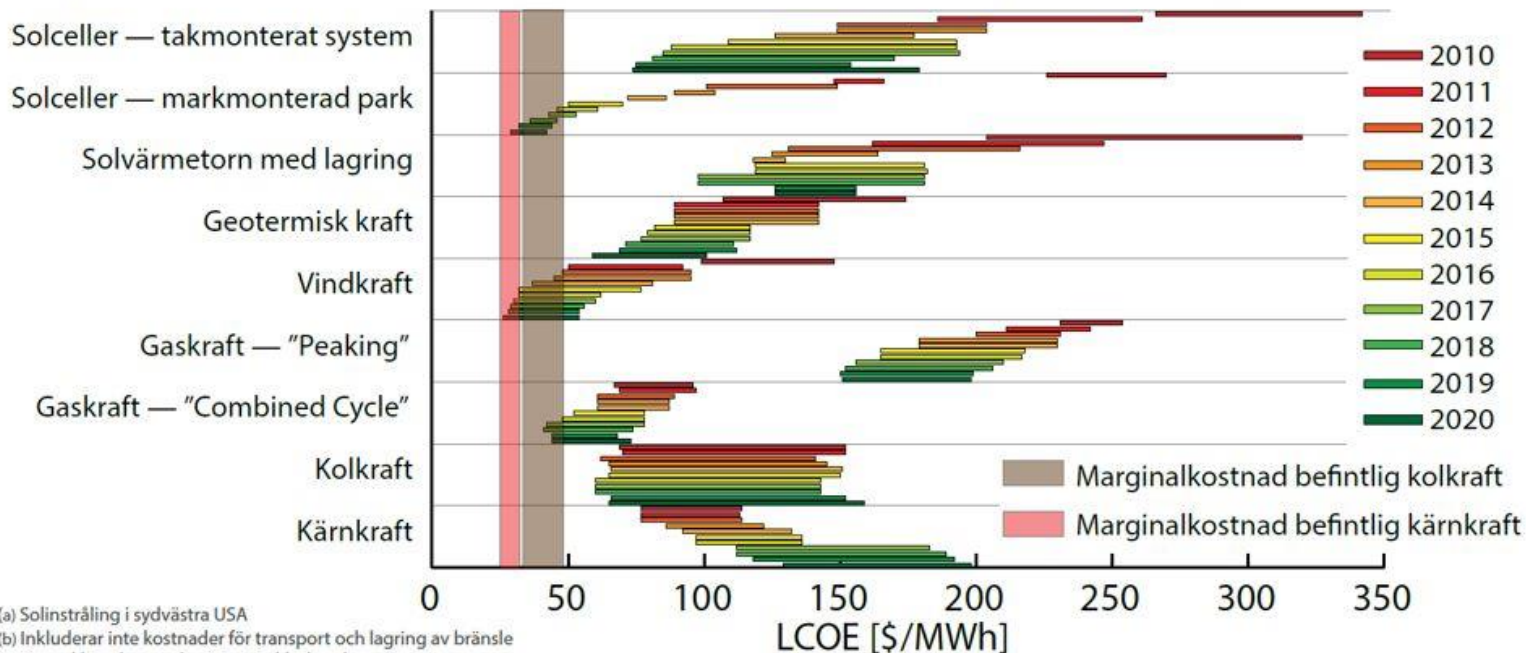
Färdplan 2019: 190 TWh

LCOE för nya kraftverk i USA

Källa: Lazard,
Levelized cost of energy analysis,
version 4.0 - 14.0

Levelized Cost of Energy (LCOE) är den ersättning el som genereras från en specifik energikälla måste få i snitt för att investeringen ska gå jämnt ut under projektets hela livstid. Marginalkostnaden är kostnaden att producera en enhet energi i ett befintligt kraftverk.

(a) Solinstrålning i sydvästra USA
(b) Inkluderar inte kostnader för transport och lagring av bränsle
(c) Avvecklingskostnader är inte inkluderade

Möjligheter

- Investeringar i vindkraft, solenergi och kraftvärme – 1200Mdr i Sverige
- Utbyggnad av elnät och energilagring – x 1000Mdr i Sverige
- Smarta nät och förbrukarflexibilitet – x 1000Mdr i Sverige

- Nyetableringar i energiindustrin

Tillväxttakt Sverige

- 2016 +49%
- 2017 +47%
- 2018 +59%
- 2019 +66%
- 2020 +57%
- 2021 +45%
- 2022 ?

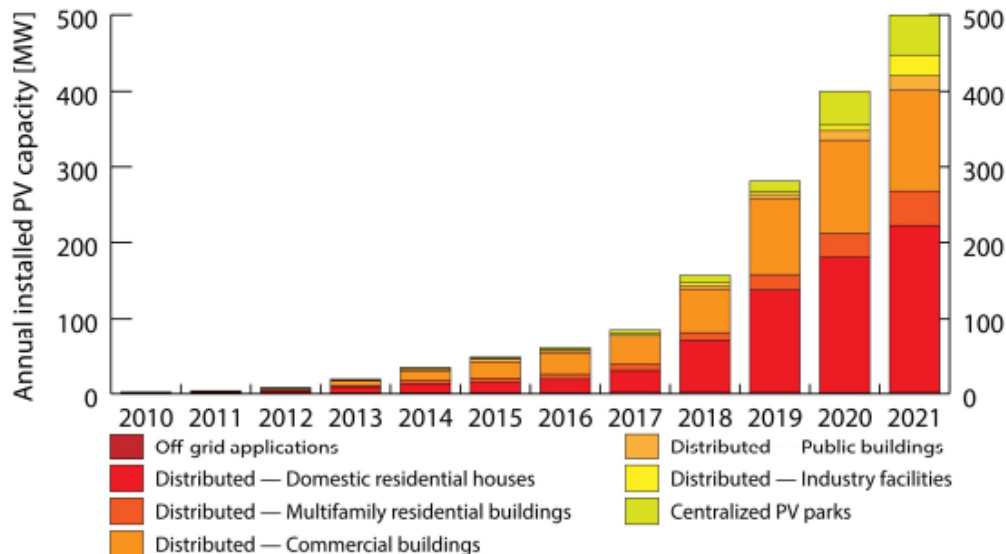

Figure 1: Annual installed PV capacity in Sweden

EU Solar Energy Strategy

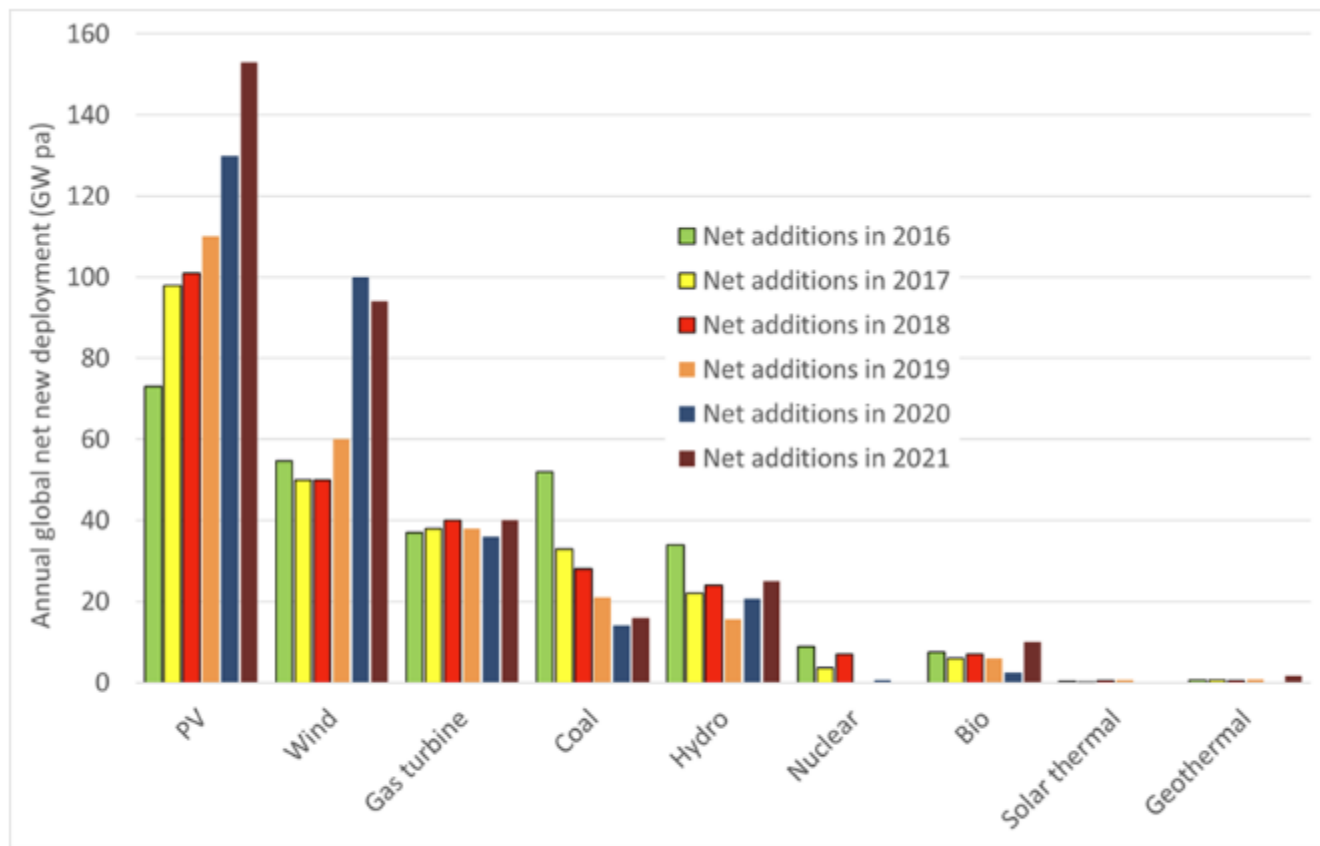
- As a part of REPowerEU plan, this strategy aims to bring online over 320 GW of PV by 2025 and almost 600 GW by 2030.
- Flagship initiatives:
  - **EU Solar Rooftops Initiative**
  - Commission's permitting package
  - EU large-scale skills partnership
  - EU Solar PV Industry Alliance

EU rådets justering 25 oktober 2022:

Member states agreed to **set requirements** that ensure that all new buildings are **designed to optimise** their solar energy generation potential.

Member States agreed to **deploy suitable** solar energy installations:

- by 31 December 2026, on **all new public and non-residential buildings** with useful floor area over 250 m²
- by 31 December 2027, on **all existing public and non-residential buildings**, undergoing a major or a deep renovation, with useful floor area over 400 m²; and
- by 31 December 2029, on **all new residential buildings**.

Solar and wind dominate global net power capacity additions

Image: ISES

Unikt i Sverige och EU: Jämtkraft erbjuder 500 MW effekt från förnybar energi

Senast uppdaterad: priser: 07:00, flöden: 07:55

Datakälla: Statnett

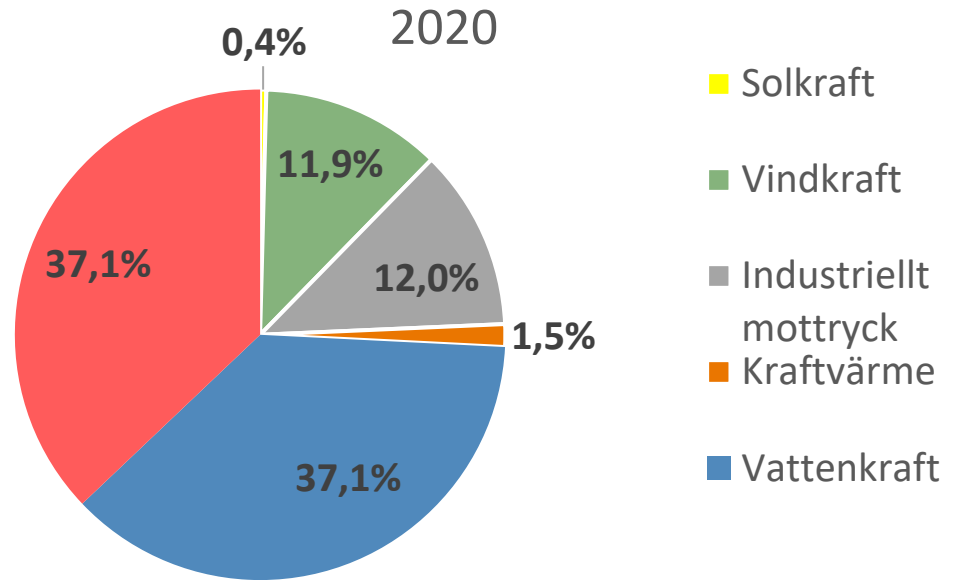
”Någon annan” finns inte längre

”Någon annan” vill ha energin själv

Hur producerar vi vår el?

- Vindkraft – **793 GWh**
- Solkraft – **27 GWh**
- Vattenkraft – **2 471 GWh**
- Industriellt mottryck – **798 GWh**
- Kraftvärme – **99 GWh**
- Import – **2 469 GWh**

Elproduktion per kraftslag samt import

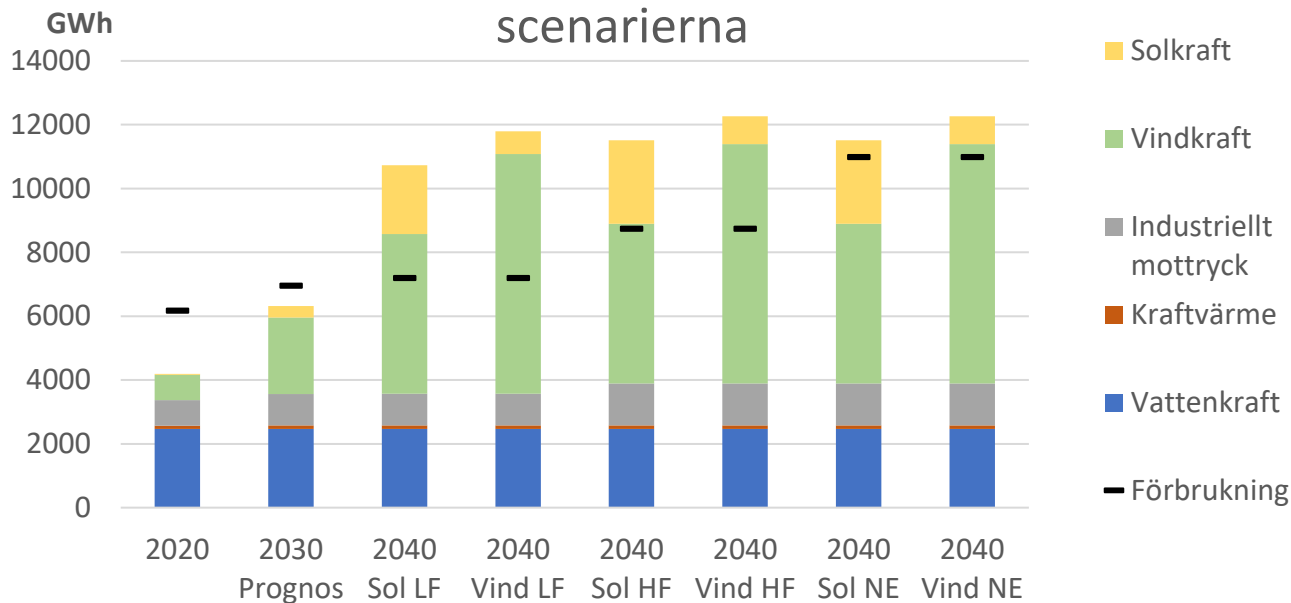

-37%

Hur ser framtiden ut?

Elproduktion och förbrukning för de olika scenarierna

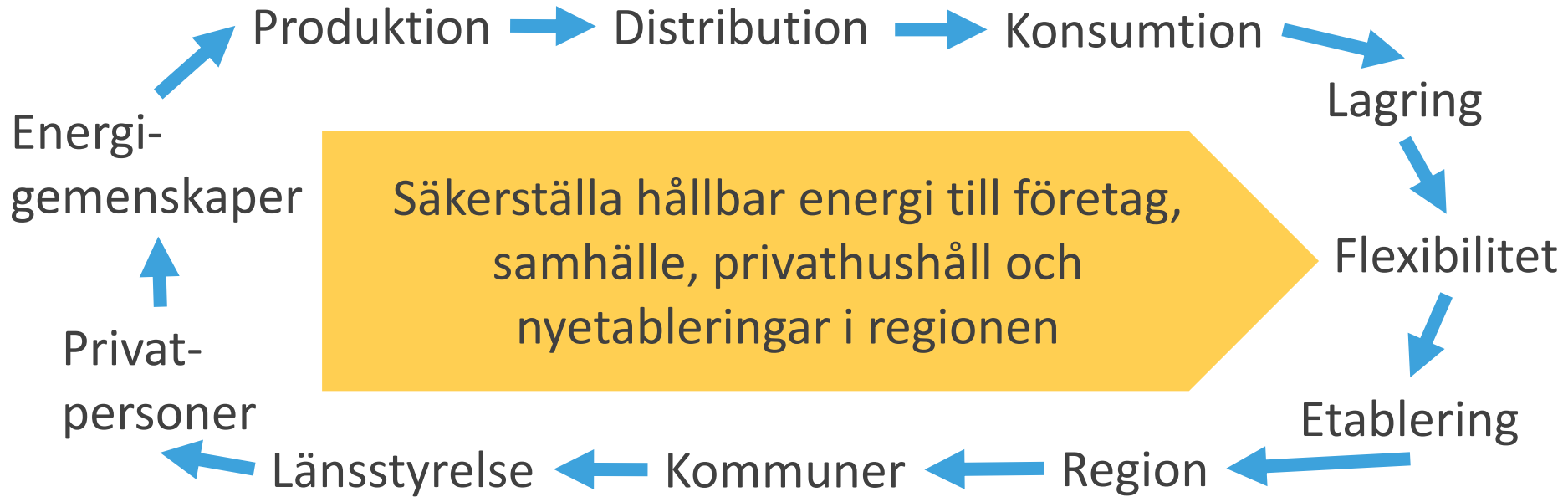
Utmaning, Mål och aktiviteter

Utmaning: Värmländska samhällen och företag riskerar brist på elenergi inom en snar framtid.

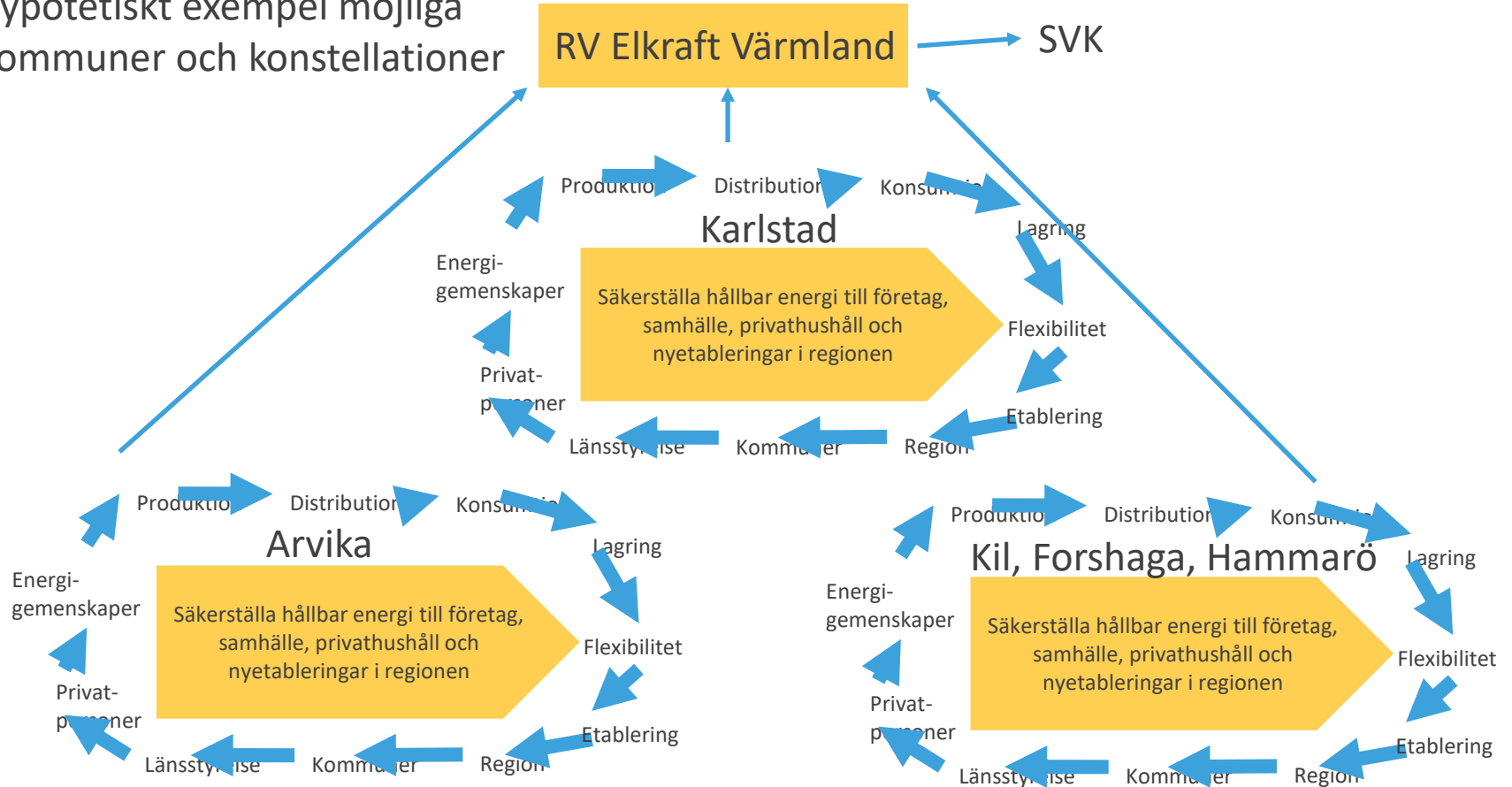
Mål för mission: Säkerställa tillgång till hållbar energi för värmländska samhällen och företag samt möjliggöra för nyetableringar

Övergripande målet skall brytas ned i kvantifierade och tidssatta delmål i uppstartsarbetet med missionen

Lokal energiledning

Hypotetiskt exempel möjliga Kommuner och konstellationer

Ansökan genomförandeprojekt ERUF 3 år september 2023:

Utveckla lokal energiledning

Utveckla lokal
energiledning

Utveckla regionala
energiscenarier

Utveckla
energikompetensgrupper

Stötta utvecklingen av
energigemenskaper

Utveckla lokala
energitestbäddar

Utveckla arena för
samarbete med Karlstads
Universitet

Omfattning av projekt ”Energi-mission”

- **Ansökan: aug 2023**
- **Löptid: 1 dec 2023 – 29 nov 2026**
- **Organisation:**
  - **1 projektledare**
  - **2 delprojektledare**
  - **1 kommunikatör**
- **Budget:**
  - **GEC 12MSEK (50% ERUF, 25%RV, 25% övriga)**
  - **KaU 5-10MSEK (50% ERUF, 25%RV, 25% KaU)**

Möjlighet för värmländska kommuner

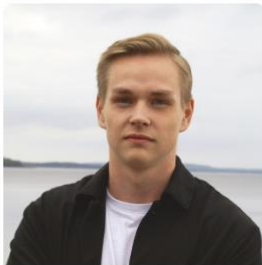
- Stöd att hantera energifrågorna
- Utveckla lokal energiledningsgrupp
- Få stöd att utveckla lokala energiplaner
- Stöd utveckla befintlig industri i energiomställning
- Stöd för energirelaterade nyetableringar
- Lokal/regional, energi-, effekt- och frekvensmarknad?
- Utnyttja resurserna vid KaU

Medarbetare

MAGNUS NILSSON
VD

Chiffrens förmedlare och ansvarig för

DAVID OLSSON
PROJEKTLEDARE

Ansvarig för projekt inom området

**ISAC MYRÉN
ANDERSSON**
PROJEKTLEDARE

LISA GÄRDT
PROJEKTLEDARE

Arbetsledare för projektet APESA.com

**LISELOTT ÖBERG
STRIDH**
UTBILDNINGSANSVARIG

LASSE HÅGGLUND
SENIOR ADVISOR

Har målet att tillsammans med

MALIN OSKARSEN
KOORDINATOR

Ansvarar för att koordinera Glava

HELENA EDSTRÖM
KOMMUNIKATÖR

Ansvarar för Glava Energy Centers

**THORBJÖRN
GUSTAFSSON**
INNOVATIONSTEKNIKER

DAVID HOLM
MEDLEMSANSVARIG

Advisory Board

MIKAEL JOHNSON
KARLSTADS
UNIVERSITET

Lektor i företagsekonomi vid Centrum för tjänsteforskning, Handelshögskolan, Karlstads universitet. Bedriver forskning utifrån ett tjänstesynsätt samt om verksamhets- eller affärsutveckling, ofta med koppling till hållbar utveckling och transformation av såväl privata som offentliga företag eller organisationer.

www.kau.se/personal/mikael-j...

MARKUS RINIO
KARLSTADS
UNIVERSITET

Professor med över 25 års erfarenhet av forskning i internationella projekt inom området industri-relevanta solceller, inklusive 10 år vid Fraunhofer Institute for Solar Energy Systems ISE i Tyskland. Bedriver flera solcellslaboratorier på Karlstads universitet och undervisar inom fysik.

www.kau.se/forskare/markus-...

ELLEN MOONS
KARLSTADS
UNIVERSITET

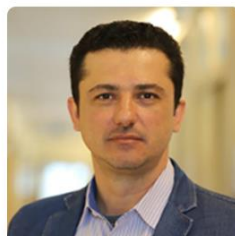
www.kau.se/forskare/ellen-m...

ANDREAS KASSLER
KARLSTADS
UNIVERSITET

Professor i datavetenskap som forskar inom intelligenta nätverk och system, maskininlärningsmetoder och distribuerade system. Även professor vid Deggendorf Institute of Technology. Tidigare verksam vid Nanyang Technological University, Singapore, och tyska Universitat Ulm.

www.kau.se/forskare/andreas...

ANDREAS THEOCHARIS
KARLSTADS
UNIVERSITET

www.kau.se/forskare/andreas...

JORGE SOLIS
KARLSTADS
UNIVERSITET

www.kau.se/forskare/jorge-so...

Utveckla lokal energiledning

- Utveckla och driva lokala energiledningsgrupper
  - Leder och driver energifrågor lokalt
  - Skapar lokal förståelse, kunskap och drivkraft i energifrågorna
- Rapporterar och interagerar med RV elkraft Värmland
- Stöttar befintlig industris utveckling i energifrågor samt nyetableringar

Utveckla regionala energiscenarier

- Scenarier för att se effekten av ny produktion, konsumtion, flaskhalsar, flexibilitet, energilagring etc.
- Stöd med fakta till argumentation mot SVK mfl.
- Utveckla möjligheter att hantera 1MW begränsningen i Värmland

Utveckla energikompetensgrupper

- Hybridproduktionssystem (vattenkraft/sol, vindkraft/sol)
- Upphandling av solparker
- Energieffektiviseringar i fastigheter
- Flexibilitet i produktion, lagring och konsumtion
- Energilagring, batterisystem, vätgas
- Kraftvärme

Stötta utvecklingen av energigemenskaper

- Social hållbarhet
- Nya affärsmodeller CTF
- Nya energimarknadsmodeller CTF
- Modeller för
  - Kommuner
  - Bygder
  - Industriområden

Implementera EU direktiv Coompanion

Stötta utvecklingen av flexibla energiprocesser

- **Driva kompetensgrupp energiflexibla industriprocesser**
- **Energiflexibla fastigheter**
- **Flexibla batterilösningar**
- **Vätgas gemensamt Gävleborg RISE**

Stötta utvecklingen av lokala energitestbäddar?

- Utveckla nya testbäddar
- Paketera befintliga testbäddar
- Kommunicera och marknadsföra
- Technical Visits
- Best practice

Utveckla arena för samarbete med Karlstads Universitet

- **Samarbetsarena mellan specialisering och KaU**
- **8 forskare på 10% arbetar med korsbefruktning och uppskalning**
  - Nya projektansökningar
  - Ny samarbeten
- **4 forskare på ytterligare 10% forskar inom områdena**

Medlemskap

— MEDLEMS- OCH SERVICEAVGIFTER —

Medlemsavgiften återspeglar medlemsskapet och varierar beroende på om det är en startup, företag, investerare, offentlig organisation eller utbildningssamordnare/FoU.

Startups

Företag

Investerare

Offentliga
organisationer

Utbildning och FoU